

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2023 m. sausio 12 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė – Policijos ir teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose – Pamatinis sprendimas 2008/675/TVR – 3 straipsnio 1 dalis – Kitoje valstybėje narėje priimtų ankstesnių nuosprendžių prilyginimo nacionaliniams nuosprendžiams principas – Pareiga tokiems apkaltinamiesiems nuosprendžiams priskirti teises pasekmes, lygiavertes ankstesnių nacionalinių nuosprendžių pasekmėms – Nacionalinės bausmių bendrinimo *a posteriori* taisyklės – Nusikalstamų veikų daugetas – Bendros bausmės nustatymas – Penkiolikos metų terminuotos laisvės atėmimo bausmės viršutinė riba – 3 straipsnio 5 dalis – Išimtis – Nusikalstama veika, padaryta iki apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo ar įvykdymo kitoje valstybėje narėje“

Byloje C-583/22 PPU

dėl *Bundesgerichtshof* (Federalinis Aukščiausiasis Teismas, Vokietija) 2022 m. birželio 29 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2022 m. rugsėjo 7 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą baudžiamojoje byloje, iškeltoje

MV

dalyvaujant

Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurią sudaro kolegijos pirmininkė A. Prechal (pranešėja), teisėjai M. L. Arastey Sahún, F. Biltgen, N. Wahl ir J. Passer,

generalinis advokatas M. Szpunar,

posėdžio sekretorė S. Beer, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2022 m. lapkričio 14 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- MV, atstovaujamo *Rechtsanwalt S. Akay*,
- *Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof*, atstovaujamos C. Maslow ir L. Otte,

* Proceso kalba: vokiečių.

– Europos Komisijos, atstovaujamos S. Grünheid ir M. Wasmeier,
susipažinęs su 2022 m. gruodžio 8 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2008 m. liepos 24 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/675/TVR dėl atsižvelgimo į apkaltinamuosius nuosprendžius Europos Sąjungos valstybėse narėse naujose baudžiamosiose bylose (OL L 220, 2008, p. 32) 3 straipsnio 1 ir 5 dalių išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant MV kasacinį skundą, pateiktą *Bundesgerichtshof* (Federalinis Aukščiausiasis Teismas, Vokietija) dėl *Landgericht Freiburg im Breisgau* (Breisgau Freiburgo apylinkės teismas, Vokietija) nuosprendžio, kuriuo jam skirta šešerių metų laisvės atėmimo bausmė už išžaginimą sunkinančiomis aplinkybėmis.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Pamatinio sprendimo 2008/675 1–5, 8, 9 ir 13 konstatuojamosiose dalyse įtvirtinta:
 - „(1) Europos Sąjunga užsibrėžė tikslą puoselėti bei plėtoti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Šiam tikslui pasiekti reikia, kad į informaciją apie kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius būtų galima atsižvelgti už apkaltinamąjį nuosprendį priėmusios valstybės narės ribų, kad būtų užkirstas kelias naujiems teisės pažeidimams bei nagrinėjant naujas baudžiamąsias bylas.
 - (2) Remdamasi Tamperės Europos Vadovų Tarybos išvadomis, 2000 m. lapkričio 29 d. [Europos Sąjungos] Taryba priėmė Priemonių programą, skirtą sprendimų baudžiamosiose bylose abipusio pripažinimo principo įgyvendinimui, kurioje numatyta „priimti vieną ar kelis dokumentus, nustatančius principą, pagal kurį valstybės narės teismas turi galėti atsižvelgti į kitų valstybių narių teismų priimtus galutinius nuosprendžius baudžiamosiose bylose, kad galėtų įvertinti teisės pažeidėjo įvykdytus pažeidimus ir nustatyti recidyvą bei nustatyti taikytinos bausmės rūšį bei jos vykdymui reikalingą tvarką“.
 - (3) Šio pamatinio sprendimo tikslas – nustatyti valstybėms narėms minimalią pareigą atsižvelgti į kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius. <...>
 - (4) Kai kurios valstybės narės atsižvelgia į kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, tuo tarpu kitos atsižvelgia tik į jų teismų priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius.

(5) Reikėtų patvirtinti principą, kad valstybės narės kitose valstybėse narėse priimtam apkaltinamajam nuosprendžiui turėtų priskirti teises pasekmes, lygiavertes jos teismų pagal nacionalinę teisę priimtų apkaltinamųjų nuosprendžių pasekmėms, neatsižvelgiant į tai, ar pagal nacionalinę teisę šios pasekmės laikomos su byla susijusiais faktais ar procesinės arba materialinės teisės klausimais. Tačiau šiuo pamatiniu sprendimu nesiekama suderinti pagal įvairius nacionalinius teisės aktus priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius ir galiojančius ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius, o pareiga atsižvelgti į kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius egzistuoja tik tiek, kiek pagal nacionalinę teisę atsižvelgiama į ankstesnius nacionalinius apkaltinamuosius nuosprendžius.

<...>

(8) Kai baudžiamosios bylos nagrinėjimo metu valstybėje narėje turima informacijos apie kitoje valstybėje narėje priimtą ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį, reikėtų kuo labiau vengti atitinkamam asmeniui taikyti mažiau palankias sąlygas nei tos, kurios būtų taikomos tuo atveju, jei tai būtų buvęs nacionalinis apkaltinamasis nuosprendis.

(9) 3 straipsnio 5 dalis turėtų būti, *inter alia*, aiškinama atsižvelgiant į 8 konstatuojamąją dalį tuo atveju, jei nacionalinis teismas, nagrinėdamas naujas baudžiamąsias bylas ir atsižvelgdamas į kitoje valstybėje narėje anksčiau priimtą nuosprendį, laikosi nuomonės, kad tam tikro dydžio bausmė paskirta neviršijant pagal nacionalinę teisę nustatytą bausmės ribų, būtų neproporcingai griežta pažeidėjui, atsižvelgiant į jo aplinkybes, ir jei bausmės tikslą galima pasiekti švelnesne bausme, nacionalinis teismas gali atitinkamai sumažinti bausmės dydį, jei tą patį būtų buvę galima padaryti išimtinai vietinių [nacionalinių] bylų atveju.

<...>

(13) Šiuo pamatiniu sprendimu pripažįstami įvairūs vidaus sprendimai ir procedūros, reikalingi tam, kad būtų atsižvelgta į kitoje valstybėje narėje priimtą ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį. <...>“

4 Šio pamatinio sprendimo 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Šio pamatinio sprendimo tikslas – nustatyti sąlygas, kuriomis valstybėje narėje nagrinėjamoje baudžiamojame byloje prieš tam tikrą asmenį atsižvelgiama į ankstesnius kitose valstybėse narėse dėl to paties asmens priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius dėl kitų faktų.“

5 Minėto pamatinio sprendimo 3 straipsnyje „Atsižvelgimas naujoje baudžiamojame byloje į kitoje valstybėje narėje priimtą apkaltinamąjį nuosprendį“ numatyta:

„1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad baudžiamojame byloje prieš tam tikrą asmenį į ankstesnius kitose valstybėse narėse dėl to paties asmens priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius dėl kitų faktų [veikų], apie kuriuos [kurias] buvo gauta informacija pagal taikomus dokumentus dėl tarpusavio teisinės pagalbos arba keitimosi informacija apie teistumą, būtų atsižvelgta tokia apimtimi, kokia atsižvelgiama į ankstesnius nacionalinius apkaltinamuosius nuosprendžius, ir kad jiems būtų priskirtos teisinės pasekmės, lygiavertės toms, kurios pagal nacionalinę teisę priskiriamos ankstesniems nacionaliniams apkaltinamiesiems nuosprendžiams.

2. 1 dalis taikoma atliekant ikiteisminį tyrimą, teismo nagrinėjimo metu ir vykdamas apkaltinamąjį nuosprendį, visų pirma atsižvelgiant į taikytinas procesines taisykles, įskaitant

taisykles, susijusias su laikinu sulaikymu, teisės pažeidimo sąvokos apibrėžimu, bausmės rūšimi bei dydžiu, ir taisykles, reglamentuojančias sprendimo vykdymą.

<...>

5. Jeigu teisės pažeidimas, dėl kurio nagrinėjama nauja byla, buvo padarytas prieš paskiriant [paskelbiant] arba visiškai įvykdžius ankstesnį nuosprendį, 1 ir 2 dalimis nereikalauja[ma] iš valstybių narių skiriant bausmes taikyti nacionalinių taisyklių, kai taikant šias taisykles užsienio šalyse priimtiems apkaltinamiesiems nuosprendžiams, būtų ribojamos teisėjo galimybės paskirti bausmę naujose bylose

Tačiau valstybės narės užtikrina, kad tokiais atvejais jų teismai kita vertus gali atsižvelgti [galėtų kitaip atsižvelgti] į kitoje valstybėje narėje priimtus ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius.“

Vokietijos teisė

6 Nuostatos, reglamentuojančios bausmių subendrinimą, yra išdėstytos 1998 m. lapkričio 13 d. *Strafgesetzbuch* (Baudžiamasis kodeksas, toliau – *StGB*) (*BGBI.* 1998 I, p. 3322) 53–55 straipsniuose.

7 *StGB* 53 straipsnio, susijusio su realiąja nusikalstamų veikų sutaptimi, 1 dalyje nustatyta:

„Jeigu asmuo padarė kelias nusikalstamas veikas, už kurias teisiama tuo pat metu, ir jam dėl to skirtos kelios laisvės atėmimo bausmės arba kelios baudos, skiriama subendrinta bausmė.“

8 *StGB* 54 straipsnio, skirto bausmėms subendrinti, 1 ir 2 dalyse įtvirtinta:

„1. Jei viena iš atskirų bausmių yra laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė, subendrinta bausmė yra laisvės atėmimas iki gyvos galvos. Visais kitais atvejais subendrinta bausmė skiriama padidinant didžiausią paskirtą bausmę, o skirtingų bausmių atveju – padidinant bausmę, kuri pagal savo rūšį yra griežčiausia. Subendrinant bausmę, bendrai įvertinama nusikalstamos veikos vykdytojo asmenybė ir atskiros nusikalstamos veikos.

2. Subendrinta bausmė negali pasiekti atskirų bausmių sumos. Terminuoto laisvės atėmimo atveju ji negali viršyti penkiolikos metų, o baudos atveju – septynių šimtų dvidešimties darbo dienų užmokesčio dydžio baudos.“

9 *StGB* 55 straipsnio, susijusio su vėlesniu bausmių subendrinimu, 1 dalyje nurodyta:

„53 ir 54 straipsniai taip pat taikomi, jeigu asmuo, nuteistas įsiteisėjusiu nuosprendžiu, iki jam paskirtos bausmės įvykdymo, senaties termino suėjimo ar atleidimo nuo bausmės nuteisiamas už kitą nusikalstamą veiką, kurią jis padarė iki ankstesnio apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo. Ankstesniu apkaltinamuoju nuosprendžiu laikomas nuosprendis, priimtas ankstesnėje byloje, kurioje buvo galima paskutinį kartą iširti pagrindinius faktinius duomenis.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

10 2003 m. spalio 10 d. Prancūzijos pilietis MV Vokietijos universiteto teritorijoje pagrobė studentę ir ją išžagino.

- 11 Iki tos datos Vokietijoje MV niekada nebuvo priimtas apkaltinamasis nuosprendis. Tačiau Prancūzijoje jo teistumas apima 25 įrašus. Be kita ko, MV buvo nuteistas penkiaais nuosprendžiais, kuriuos Prancūzijos teismai priėmė po tos datos ir kurie buvo susiję su 2002 m. rugpjūčio–2003 m. rugsėjo mėn. įvykdytomis veikomis.
- 12 2004 m. rugsėjo 30 d. *Tribunal de grande instance de Gueret* (Gerės pirmosios instancijos teismas, Prancūzija) nuteisė MV dvejų metų laisvės atėmimo bausme.
- 13 2008 m. vasario 29 d. nuosprendžiu *Cour d'assises du Loir-et-Cher à Blois* (Luaros ir Šero prisiekusiųjų teismas Blua, Prancūzija) MV skyrė 15 metų laisvės atėmimo bausmę. Bausmė apėmė šiuos dėl šio asmens vėliau priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius: 2008 m. gegužės 16 d. *Cour d'assises de Loire-Atlantique à Nantes* (Atlanto Luaros prisiekusiųjų teismas Nante, Prancūzija) skirtą šešerių metų laisvės atėmimo bausmę ir 2012 m. balandžio 23 d. *Cour d'appel de Grenoble* (Grenoblio apeliacinis teismas, Prancūzija) skirtą vienų metų ir šešių mėnesių laisvės atėmimo bausmę.
- 14 2013 m. sausio 24 d. *Cour d'assises du Maine et Loire à Angers* (Meno ir Luaros prisiekusiųjų teismas Anžė, Prancūzija) nuteisė kaltinamąjį pagrindinėje byloje dar viena septynerių metų laisvės atėmimo bausme.
- 15 2003 m. spalio 20 d. MV, remiantis Prancūzijos valdžios institucijų priimta nutartimi dėl suėmimo, buvo suimtas Nyderlanduose ir išduotas vykdant ekstradiciją. 2004 m. gegužės 17 d. jis buvo perduotas Prancūzijos institucijoms. Prancūzijoje MV buvo nepertraukiamai kalinamas iki 2021 m. liepos 23 d., todėl iki tos dienos šio sprendimo 12–14 punktuose nurodytos laisvės atėmimo bausmės buvo vykdomos 17 metų ir 9 mėnesius.
- 16 2021 m. liepos 23 d. Prancūzijos valdžios institucijos perdavė MV Vokietijos valdžios institucijoms. Vokietijoje MV buvo taikomas suėmimas pagal *Amtsgericht Freiburg im Breisgau* (Breisgau Freiburgo apylinkės teismas, Vokietija) priimtą nutartį dėl suėmimo.
- 17 2022 m. vasario 21 d. *Landgericht Freiburg im Breisgau* (Breisgau Freiburgo apygardos teismas) priėmė nuosprendį dėl MV 2003 m. spalio 10 d. Vokietijoje įvykdytos nusikalstamos veikos, pripažino jį kaltu dėl išžaginimo sunkinančiomis aplinkybėmis ir nuteisė šešerių metų laisvės atėmimo bausme. Šis teismas nusprendė, kad „iš tikrųjų proporcinga“ bausmė už MV Vokietijoje padarytas veikas buvo septynerių metų laisvės atėmimas. Vis dėlto, kadangi nebuvo įmanoma suformuoti vėlesnės subendrintos bausmės, atsižvelgiant į Prancūzijoje skirtas bausmes, siekdamas kompensuoti jis sumažino gresiančios bausmės dydį vienais metais.
- 18 MV dėl šio sprendimo pateikė kasacinį skundą *Bundesgerichtshof* (Federalinis Aukščiausiasis Teismas), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 19 Remdamasis dviem atskirais pagrindais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja *Landgericht Freiburg im Breisgau* (Breisgau Freiburgo apygardos teismas) nuosprendžio atitiktimi Pamatinio sprendimo 2008/675 nuostatoms.
- 20 Pirma, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pabrėžia, kad tai, ar MV gali būti skirta laisvės atėmimo bausmė už pagrindinėje byloje nagrinėjamą išžaginimą sunkinančiomis aplinkybėmis, priklauso nuo to, kaip reikia aiškinti vienodo požiūrio į nacionalinius ir kitose

valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius principą, įtvirtintą Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 1 dalyje, ir šio principo išimtį, numatytą to sprendimo 3 straipsnio 5 dalies pirmoje pastraipoje.

- 21 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatuoja, kad jei Prancūzijos teismų apkaltinamieji nuosprendžiai būtų prilyginti Vokietijos teismų apkaltinamiesiems nuosprendžiams, taikant *StGB* 55 straipsnio 1 dalį galėtų būti skirta subendrinta bausmė.
- 22 Anot jo, *StGB* 55 straipsnio 1 dalies, numatančios vėlesnį bausmių bendrinimą, tikslas yra tas, kad kelių nusikalstamų veikų vykdytojas nebūtų vertinamas skirtingai, atsižvelgiant į tai, ar šios nusikalstamos veikos yra vienos bylos nagrinėjimo dalykas, nes tokiu atveju tokiam asmeniui būtų taikomas bausmių bendrinimas pagal *StGB* 53 straipsnio 1 dalį, ar kelių atskirų bylų nagrinėjimo dalykai, kaip yra vėlesnio bausmių subendrinimo pagal *StGB* 55 straipsnio 1 dalį atveju.
- 23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat pažymi, kad, kalbant apie vėlesnį bausmių bendrinimą, reikia atsižvelgti į *StGB* 54 straipsnio 2 dalyje nustatytą 15 metų terminuotos laisvės atėmimo bausmės ribą. Tačiau, jei Prancūzijoje dėl MV priimti nuosprendžiai būtų prilyginami Vokietijoje priimtiems nuosprendžiams, ši riba jau būtų pasiekta 2008 m. vasario 29 d. *Cour d'assises du Loir-et-Cher à Blois* (Luaros ir Šero prisiekusiųjų teismas Blua) nuosprendžiu paskirta 15 metų laisvės atėmimo bausmė.
- 24 Taigi tuo atveju, kai Prancūzijoje priimti apkaltinamieji nuosprendžiai prilyginami Vokietijoje priimtiems nuosprendžiams, MV galėtų būti skirta individuali bausmė už išžaginimą sunkinančiomis aplinkybėmis, už kurį jis buvo nuteistas. Vis dėlto pagal *StGB* 54 straipsnio 2 dalį bendra bausmė negali viršyti penkiolikos metų laisvės atėmimo bausmės ribos, todėl MV skirta bausmė praktiškai negalėtų būti įvykdyta.
- 25 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pabrėžia, kad vėlesnis bendrinimas su užsienio valstybių teismų nuosprendžiais skirtomis bausmėmis, remiantis *StGB* 55 straipsnio 1 dalimi, neįmanomas dėl tarptautinės viešosios teisės pagrindų. Iš tiesų bausmių bendrinimu tokia tarpvalstybiniame kontekste būtų neatsižvelgiama į užsienio valstybės nuosprendžio teisinę galią ir šios valstybės suverenitetą, kiek tai susiję su šio nuosprendžio vykdymu.
- 26 Atsižvelgiant į tai, kad pagal Vokietijos teisę nėra galimybės nurodyti taikyti vėlesnio bausmių subendrinimo, kiek tai susiję su kitoje valstybėje narėje priimtais apkaltinamaisiais nuosprendžiais, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas dėl Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio aiškinimo.
- 27 Darydamas nuorodą į Teisingumo Teismo praktiką šis teismas pažymi, kad pagal šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 1 dalį valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad kitoje valstybėje narėje priimti ankstesni apkaltinamieji nuosprendžiai būtų pripažinti lygiaverčiais pagal nacionalinę teisę priimamiems ankstesniems nacionaliniams apkaltinamiesiems nuosprendžiams.
- 28 Vis dėlto minėtam teismui kyla klausimas dėl minėto pamatinio sprendimo 3 straipsnio 5 dalies pirmoje pastraipoje įtvirtintos išimties apimtys. Jis mano, kad MV vykdytina bausmė už išžaginimą sunkinančiomis aplinkybėmis, nagrinėjamą pagrindinėje byloje, gali būti skirta tik tuo atveju, jei ši to paties pamatinio sprendimo 3 straipsnio 1 dalyje numatyta nuostata būtų aiškinama

taip, kad pagal ją draudžiama atsižvelgti į kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, jeigu dėl to būtų viršyta *StGB* 54 straipsnio 2 dalyje nustatyta penkiolikos metų terminuoto laisvės atėmimo bausmės riba.

- 29 Antra, tuo atveju, kai Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 5 dalies pirma pastraipa turi būti aiškinama taip, kad šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas kitose valstybėse narėse paskelbtų nuosprendžių prilyginimo pagal nacionalinę teisę priimtiems nuosprendžiams principas netaikytinas pagrindinės bylos aplinkybėmis, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas dėl šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 5 dalies antros pastraipos aiškinimo.
- 30 Šiuo atveju jam kyla klausimas, ar atsižvelgti į kitoje valstybėje narėje skirtą bausmę pagal Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 5 dalies antrą pastraipą reiškia, kad nuteistajam nepalankus bausmių dydžių skirtumas, susidarantis dėl to, jog nėra galimybės paskirti vėlesnės subendrintos bausmės, numatytos *StGB* 55 straipsnio pirmoje dalyje, turi būti konkrečiai nurodytas ir pagrįstas skiriant bausmę už nacionalinėje teritorijoje padarytą nusikalstamą veiką.
- 31 Šis teismas paaiškina, kad perkeldamas Pamatinio sprendimo 2008/675 į Vokietijos teisę Vokietijos teisės aktų leidėjas nemanė, kad reikia priimti šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio perkėlimo į nacionalinę teisę priemonę. Jo teigimu, idėją, kad kitoje valstybėje priimtiems nuosprendžiams formaliai neturėtų būti taikomas vėlesnis bausmių subendrinimas, tačiau nuteistasis, kiek įmanoma, neturėtų dėl to nukentėti, atitinka praktika, kai Vokietijos teismai „kaip kompensaciją“ skiria švelnesnę bausmę, kai ankstesni nuosprendžiai buvo priimti užsienyje.
- 32 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad pagal jo paties šiuo klausimu suformuotą praktiką į nuteistajam nepalankų bausmių dydžių skirtumą, susidarantį dėl to, jog nėra galimybės skirti vėlesnę subendrintą bausmę, kalbant apie kitoje valstybėje narėje priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, paprastai atsižvelgiama skiriant bausmę, kuri kaip neskaitmeninės vertės kompensacija būtų iš esmės nagrinėjančio teismo sušvelninama savo nuožiūra. Šiuo klausimu pakanka, kad šis teismas atsižvelgtų į aplinkybę, jog negalima nuteistojo naudai nurodyti taikyti vėlesnio bausmių subendrinimo.
- 33 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad tik aiškiai pagrįstas ir kiekybiškai įvertintas nuteistajam nepalankų bausmių dydžių skirtumo, atsirandančio dėl galimybės taikyti vėlesnio bausmių subendrinimo nebuvimo, kompensavimas atitinka Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 1 ir 5 dalių normas.
- 34 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos, susijusios su šio pamatinio sprendimo taikymu, matyti, kad į kitoje valstybėje narėje priimtus ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius turi būti kuo labiau atsižvelgiama kaip į ankstesnius nacionalinius apkaltinamuosius nuosprendžius. Siekdamas kuo labiau priartėti prie bausmių bendrinimo sistemos, numatytos *StGB* 53–55 straipsniuose, pagal kurią reikalaujama apskaičiuoti bendrą bausmę, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad būtų nagrinėjantis teismas turi konkrečiai nustatyti nuteistajam nepalankų bausmių dydžių skirtumą, atsirandantį dėl galimybės taikyti vėlesnio bausmių subendrinimo nebuvimo, ir atimti jį iš skirtos naujos visos bausmės.
- 35 Šis teismas priduria, kad pagrįsto ir kiekybiškai įvertinto teisišiamajam nepalankaus bausmių dydžių skirtumo, atsirandančio dėl galimybės taikyti vėlesnį bausmių subendrinimą, nebuvimo kompensacija būtina ne tik skaidrumo sumetimais, bet ir tam, kad kasacinį skundą nagrinėjantis teismas galėtų vykdyti skirtos bausmės nustatymo kontrolę.

36 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad pagrindinėje byloje priimdamas nuosprendį dėl bausmės skyrimo *Landgericht Freiburg im Breisgau* (Breisgau Freiburgo apygardos teismas) neatsižvelgė į tai, kad, skyrus šešerių metų laisvės atėmimo bausmę, faktiškai buvo viršyta *StGB* 54 straipsnio 2 dalies antrame sakinyje nustatyta maksimali 15 metų subendrintos terminuotos laisvės atėmimo bausmės riba. Be to, jis nenurodė jokių konkrečių kriterijų, kuriais remdamasis pagal Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 5 dalies antrą pastraipą atsižvelgė į kitoje valstybėje narėje priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius.

37 Šiomis aplinkybėmis *Bundesgerichtshof* (Federalinis Aukščiausiasis Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar, atsižvelgiant į Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą vienodo požiūrio reikalavimą ir į Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 5 dalį, tuo atveju, kai Vokietijos ir kitos ES valstybės narės apkaltinamaisiais nuosprendžiais skiriama subendrinta bausmė, galima skirti bausmę už Vokietijoje padarytą nusikalstamą veiką taip pat tuomet, kai hipotetiškai įskaičius kitos ES valstybės skirtą bausmę terminuotos laisvės atėmimo bausmės atveju būtų viršyta maksimali pagal Vokietijos teisę leistina subendrinta bausmė?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai:

Ar atsižvelgti į kitoje ES valstybėje narėje skirtą bausmę, kaip tai numatyta Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje, reikia taip, kad nuteistajam nepalankus bausmių dydžių skirtumas, atsirandantis dėl to, jog nėra galimybės paskirti vėlesnės subendrintos bausmės laikantis Vokietijos teisėje numatytų bausmių bendrinimo principų, turi būti konkrečiai nurodytas ir pagrįstas skiriant bausmę už Vokietijoje padarytą nusikalstamą veiką?“

Dėl prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūros pradėjimo

38 Naudodamasis Teisingumo Teismo procedūros reglamento 107 straipsnio 3 dalyje jam suteiktais įgaliojimais Teisingumo Teismo pirmininkas pasiūlė antrajai kolegijai apsvarstyti būtinybę savo iniciatyva nagrinėti šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą skubos tvarka pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23a straipsnio pirmą pastraipą.

39 Reikia pažymėti, kad šiuo atveju yra įvykdytos šios procedūros taikymo sąlygos.

40 Pirma, reikia priminti, kad pagal Procedūros reglamento 107 straipsnio 1 dalį skubos tvarka gali būti nagrinėjamas tik prašymas priimti prejudicinį sprendimą, kuriame vienas ar keli klausimai susiję su ESV sutarties trečiosios dalies V antraštinėje dalyje nurodytomis sritimis, nes ši V antraštinė dalis skirta laisvės, saugumo ir teisingumo erdvei.

41 Tarp minėtoje V antraštinėje dalyje nurodytų sričių yra, be kita ko, teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose.

42 Nagrinėjamu atveju prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl Pamatinio sprendimo 2008/675, kuriuo reglamentuojamas atsižvelgimo naujose baudžiamosiose bylose į valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius už skirtingas veikas, išaiškinimo.

- 43 Be to, šis pamatinis sprendimas buvo priimtas remiantis ESS 31 straipsniu, pakeistu SESV 82, 83 ir 85 straipsniais. Šie ESV sutarties straipsniai formaliai priskiriami skyriui, susijusiam su teisiniu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose.
- 44 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad prašyme priimti prejudicinį sprendimą keliami keli klausimai, susiję su viena iš ESV sutarties trečiosios dalies V antraštinėje dalyje nurodytų sričių, t. y. teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose, todėl jam gali būti taikoma sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra.
- 45 Antra, kalbant apie skubos kriterijų, iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad šis kriterijus tenkinamas, jei iš asmens, su kuriuo susijusi pagrindinė byla, prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikimo dieną atimta laisvė ir jo tolesnis sulaikymas priklauso nuo sprendimo pagrindinėje byloje (žr. neseniai priimto 2022 m. balandžio 28 d. Sprendimo *C ir CD (Teisinės kliūtys sprendimui dėl perdavimo vykdyti)*, C-804/21 PPU, EU:C:2022:307, 39 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 46 Nagrinėjama atveju iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad MV iš tikrųjų yra atimta laisvė ir kad pagrindinės bylos baigtis gali turėti įtakos sprendžiant klausimą dėl tolesnio jo suėmimo.
- 47 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paaiškino, kad tuo atveju, jei Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 1 ir 5 dalys turi būti aiškinamos taip, kad reikia pripažinti, jog ankstesni Prancūzijoje priimti apkaltinamieji nuosprendžiai turi tokias pačias pasekmes kaip ir nacionaliniai apkaltinamieji nuosprendžiai, MV nebebūtų įmanoma skirti vykdytinos bausmės, nes būtų viršyta *StGB* 54 straipsnio 2 dalyje numatytą penkiolikos metų terminuotą laisvės atėmimo bausmių riba.
- 48 Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismo antroji kolegija, vadovaudamasi teisėjos pranešėjos siūlymu ir išklausiusi generalinį advokatą, 2022 m. rugsėjo 27 d. savo iniciatyva nusprendė nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 49 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 1 ir 5 dalys turi būti aiškinamos taip, kad valstybė narė privalo pripažinti, jog dėl asmens pradėtoje naujoje baudžiamojoje byloje ankstesniems nuosprendžiams, kitoje valstybėje narėje priimtiems dėl šio asmens padarytų skirtingų veikų, priskirtinos pasekmės, lygiavertės ankstesnių nacionalinių apkaltinamųjų nuosprendžių pasekmėms pagal nacionalinės teisės normas dėl bausmių subendrinimo, kai, viena vertus, nusikalstama veika, dėl kurios pradėta ši byla, buvo padaryta prieš priimant ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius, ir, kita vertus, atsižvelgus į šiuos ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius pagal minėtas nacionalinės teisės normas bylą nagrinėjančiam nacionaliniam teismui būtų užkirstas kelias šiam asmeniui skirti vykdytiną bausmę.

- 50 Pamatiniu sprendimu 2008/675 siekiama, kaip matyti iš jo 5–8 konstatuojamųjų dalių, kad kiekviena valstybė narė priskirtų kitose valstybėse narėse anksčiau priimtiems apkaltinamiesiems nuosprendžiams tokias pačias teisines pasekmes, kokias pagal jos nacionalinę teisę sukelia jos teismų anksčiau priimti apkaltinamieji nuosprendžiai (2021 m. balandžio 15 d. Sprendimo *AV (Bendras nuosprendis)*, C-221/19, EU:C:2021:278, 49 punktas).
- 51 Tam šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 1 dalyje, siejamoje su jo 5 konstatuojamąja dalimi, valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad, pirma, asmeniui iškeltoje naujoje baudžiamojoje byloje į ankstesnius kitose valstybėse narėse dėl to paties asmens padarytų kitų veikų priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, apie kuriuos informacija buvo gauta pagal taikomus dokumentus dėl tarpusavio teisinės pagalbos arba keitimosi informacija apie teistumą, būtų atsižvelgta taip, kaip pagal nacionalinę teisę atsižvelgiama į ankstesnius nacionalinius apkaltinamuosius nuosprendžius, ir, antra, jiems būtų priskirtos faktinės ir procesinės ar materialinės teisinės pasekmės, lygiavertės toms, kurios pagal šią teisę priskiriamos nacionaliniams apkaltinamiesiems nuosprendžiams.
- 52 Minėto pamatinio sprendimo 3 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad ši pareiga taikoma atliekant ikiteisminį tyrimą, teismo nagrinėjimo metu ir vykdant apkaltinamąjį nuosprendį, visų pirma taisyklėms dėl galimos bausmės rūšies ir dydžio, taip pat taisyklėms, reglamentuojančioms sprendimo vykdymą.
- 53 Teisingumo Teismas nusprendė, kad Pamatinis sprendimas 2008/675 taikomas nacionalinei bylai, kurioje vykdymo tikslais subendrinta laisvės atėmimo bausmė skiriama atsižvelgiant į nacionalinio teismo asmeniui skirtą laisvės atėmimo bausmę ir bausmę, kitos valstybės narės priimtu ankstesniu apkaltinamuoju nuosprendžiu skirtą tam pačiam asmeniui už kitas veikas (2021 m. balandžio 15 d. Sprendimo *AV (Bendras nuosprendis)*, C-221/19, EU:C:2021:278, 52 punktas).
- 54 Nagrinėjamu atveju iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo paaikškinimų, apibendrintų šio sprendimo 21–24 punktuose, matyti, kad jeigu pagrindinės bylos aplinkybėmis Prancūzijos teismų anksčiau priimti apkaltinamieji nuosprendžiai dėl MV pagal šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 1 dalį būtų prilyginti Vokietijos teismų priimtiems nuosprendžiams, bylą iš esmės nagrinėjantis teismas privalėtų subendrinti bausmes pagal *StGB* 53–55 straipsniuose numatytas taisykles. Tokiu atveju MV nebūtų galima skirti vykdytinos bausmės, nes būtų viršyta 15 metų terminuotos laisvės atėmimo bausmės riba pagal *StGB* 54 straipsnio 2 dalį.
- 55 Vis dėlto reikia pažymėti, kad pagal Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 5 dalies pirmą pastraipą, jeigu nusikalstama veika, dėl kurios nagrinėjama nauja byla, buvo padaryta prieš priimant arba visiškai įvykdžius ankstesnį nuosprendį, pagal šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 1 ir 2 dalis iš valstybių narių nereikalaujama skiriant bausmes taikyti nacionalinių taisyklių, kai taikant šias taisykles užsienio šalyse priimtiems apkaltinamiesiems nuosprendžiams būtų ribojamos teisėjo galimybės paskirti bausmę naujose bylose.
- 56 Nagrinėjamu atveju iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad Vokietijos teismuose nagrinėtoje baudžiamojoje byloje MV buvo pripažintas kaltu dėl 2003 m. spalio 10 d. įvykdyto išžaginimo sunkinančiomis aplinkybėmis. Be to, apkaltinamuosius nuosprendžius, į kuriuos reikia atsižvelgti šioje byloje, Prancūzijos teismai priėmė po šios datos. Todėl reikia konstatuoti, kad Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 5 dalies pirmoje pastraipoje numatyta laiko sąlyga pagrindinėje byloje yra įvykdyta.
- 57 Taigi pagrindinės bylos aplinkybėms gali būti taikoma šioje nuostatoje nustatyta išimtis.

- 58 Kiek tai susiję su šios išimties apimtimi, pažymėtina, kad pagal šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 5 dalies pirmą pastraipą valstybės narės atleidžiamos nuo pareigos „skiriant bausmes taikyti nacionalines taisykles“, kai kitoje valstybėje narėje priimti ankstesni apkaltinamieji nuosprendžiai, jeigu dėl šių taisyklių taikymo „būtų ribojamos teisėjo galimybės paskirti bausmę naujose bylose“.
- 59 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, pirma, kad Vokietijos teisės normos dėl bausmių subendrinimo, numatytos *StGB* 53–55 straipsniuose, kuriomis remiamasi pagrindinėje byloje, yra „skiriant bausmes [taikomos] nacionalin[ės] taisykl[ės]“, kaip tai suprantama pagal minėto pamatinio sprendimo 3 straipsnio 5 dalies pirmą pastraipą. Iš tiesų šiose Vokietijos teisės normose reglamentuojami baudžiamųjų bylų teismo įgaliojimai skirti bausmę nusikalstamų veikų daugeto atveju, neatsižvelgiant į tai, ar jos yra vienos, ar kelių baudžiamųjų bylų nagrinėjimo dalykas.
- 60 Antra, kaip pažymėta šio sprendimo 54 punkte, dėl šių taisyklių taikymo, kiek tai susiję su Prancūzijoje priimtais ankstesniais apkaltinamaisiais nuosprendžiais, nacionaliniam teismui būtų užkirstas kelias skirti bausmę, kuri galėtų būti įvykdyta pagrindinėje byloje.
- 61 Taigi pagrindinės bylos aplinkybėmis tai, kad ankstesniems Prancūzijoje priimtiems apkaltinamiesiems nuosprendžiams priskiriamos tokios pačios pasekmės kaip ir ankstesniems nacionaliniams apkaltinamiesiems nuosprendžiams, reiškia, kad „būtų ribojamos teisėjo galimybės paskirti bausmę naujose bylose“, kaip tai suprantama pagal Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 5 dalies pirmą pastraipą.
- 62 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad šioje nuostatoje įtvirtinta išimtis taikytina pagrindinės bylos aplinkybėmis ir dėl jos nacionalinis teismas atleidžiamas nuo pareigos pagal *StGB* 53–55 straipsniuose numatytas bausmių subendrinimo taisykles ankstesniems Prancūzijoje priimtiems apkaltinamiesiems nuosprendžiams priskirti tokias pačias pasekmes kaip ir nacionaliniams apkaltinamiesiems nuosprendžiams.
- 63 Be to, tokį aiškinimą patvirtina tiek Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio kontekstas, tiek šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 5 dalies tikslai.
- 64 Dėl Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio konteksto primintina, kad pagal jo 5 konstatuojamąją dalį šiuo pamatiniu sprendimu nesiekama suderinti pasekmių, kurios pagal skirtingus nacionalinės teisės aktus priskiriamos ankstesniems apkaltinamiesiems nuosprendžiams. Iš minėto pamatinio sprendimo 3 konstatuojamosios dalies taip pat matyti, kad jame tik nustatoma minimali valstybių narių pareiga naujoje baudžiamojoje byloje atsižvelgti į kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius.
- 65 Be to, pagal Pamatinio sprendimo 2008/675 13 konstatuojamąją dalį, juo pripažįstami įvairūs vidaus sprendimai ir procedūros, reikalingi tam, kad būtų atsižvelgta į kitoje valstybėje narėje priimtą ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį. Taigi šiuo pamatiniu sprendimu prisidedama prie laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės sukūrimo Sąjungoje, kurioje gerbiamos skirtingos valstybių narių teisinės sistemos ir tradicijos, kaip numatyta SESV 67 straipsnio 1 dalyje.
- 66 Vadinas, šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas kitoje valstybėje narėje priimtų ankstesnių nuosprendžių prilyginimo nacionaliniams nuosprendžiams principas turi būti derinamas su būtinybe gerbti valstybių narių tradicijų ir baudžiamosios teisės sistemų įvairovę.

Kaip nurodyta minėto pamatinio sprendimo 8 konstatuojamojoje dalyje, tik „kuo labiau“ reikia vengti atitinkamam asmeniui taikyti mažiau palankias sąlygas nei tos, kurios būtų taikomos tuo atveju, jei tai būtų buvęs nacionalinis apkaltinamasis nuosprendis.

- 67 Kiek tai susiję su Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 5 dalimi siekiamu tikslu, iš jos formuluotės aiškiai matyti, kad šia nuostata siekiama apsaugoti „teisėjo galimyb[es] paskirti bausmę“ siekiant nubausti už nacionalinėje teritorijoje padarytą nusikalstamą veiką prieš priimant ar įvykdžius apkaltinamuosius nuosprendžius kitoje valstybėje narėje.
- 68 Kaip iš esmės teigia *Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof* (generalinis prokuroras prie Federalinio Aukščiausiojo Teismo) ir Europos Komisija, esant valstybių narių teisinių tradicijų ir baudžiamosios teisės sistemų įvairovei, ypač kalbant apie bausmių dydžius ir jų vykdymo būdus, negalima atmesti galimybės, kad atsižvelgus į kitoje valstybėje narėje priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius gali būti užkirstas kelias paskirti vykdytiną bausmę už nusikalstamą veiką, padarytą atitinkamos valstybės narės teritorijoje, dar prieš priimant ar vykdant šiuos nuosprendžius.
- 69 Nagrinėjamu atveju iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo paaiškinimų matyti, kad pagrindinėje byloje pagal *StGB* 55 straipsnio 1 dalyje numatytą vėlesnį bausmių bendrinimą pripažinus ankstesniems Prancūzijoje priimtiems apkaltinamiesiems nuosprendžiams pasekmės, lygiavertės nacionalinių apkaltinamųjų nuosprendžių pasekmėms, būtų užkirstas kelias paskirti bausmę, kuri galėtų būti vykdoma už Vokietijoje iki šių nuosprendžių priėmimo įvykdytą išžaginimą sunkinančiomis aplinkybėmis.
- 70 Vis dėlto Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 5 dalies pirma pastraipa siekiama būtent išsaugoti nacionalinių teismų teisę skirti bausmę tokiu atveju, tinkamai atsižvelgiant į valstybių narių tradicijų ir baudžiamosios teisės sistemų įvairovę, atleidžiant juos nuo pareigos ankstesnius kitoje valstybėje narėje priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius prilyginti ankstesniems nacionaliniams apkaltinamiesiems nuosprendžiams, kaip numatyta šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 1 dalyje.
- 71 Taip pat reikia pažymėti, kad vis dėlto niekas nedraudžia valstybėms narėms kitoje valstybėje narėje priimtam apkaltinamajam nuosprendžiui priskirti tokias pačias pasekmes kaip ir nacionaliniams apkaltinamiesiems nuosprendžiams Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 5 dalies pirmoje pastraipoje numatytu atveju. Kaip patikslinta šio pamatinio sprendimo 3 konstatuojamojoje dalyje, juo siekiama nustatyti minimalią pareigą atsižvelgti į kitoje valstybėje narėje priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, todėl valstybės narės gali laisvai nuspręsti, ar atsižvelgti į šiuos nuosprendžius tais atvejais, kai joms tai neprivaloma pagal minėtą pamatinį sprendimą.
- 72 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 1 ir 5 dalys turi būti aiškinamos taip, kad valstybė narė neprivalo pripažinti, jog dėl asmens pradėtoje naujoje baudžiamojoje byloje ankstesniems nuosprendžiams, kitoje valstybėje narėje priimtiems dėl šio asmens padarytų skirtingų veikų, priskirtinos pasekmės, lygiavertės ankstesnių nacionalinių apkaltinamųjų nuosprendžių pasekmėms pagal nacionalinės teisės normas dėl bausmių subendrinimo, kai, viena vertus, nusikalstama veika, dėl kurios pradėta ši byla, buvo padaryta prieš priimant ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius, ir, kita vertus, atsižvelgus į šiuos ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius pagal minėtas nacionalinės teisės normas bylą nagrinėjančiam nacionaliniam teismui būtų užkirstas kelias šiam asmeniui skirti vykdytiną bausmę.

Dėl antrojo klausimo

- 73 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 5 dalies antra pastraipa turi būti aiškinama taip, kad, atsižvelgiant į kitoje valstybėje narėje priimtus ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, nacionalinis teismas privalo konkrečiai nustatyti ir pagrįsti nuteistajam nepalankų bausmių dydžių skirtumą, atsirandantį dėl galimybės vėliau taikyti bausmių subendrinimą, numatytos dėl ankstesnių nacionalinių nuosprendžių, nebuvimo.
- 74 Iš šios nuostatos formuluotės matyti, kad visose baudžiamosiose bylose, kurioms taikoma šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 5 dalies pirmoje pastraipoje nustatyta išimtis, valstybės narės turi užtikrinti, kad „jų teismai [galėtų kitaip atsižvelgti] į kitoje valstybėje narėje priimtus ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius“.
- 75 Šiai pareigai įvykdyti pakanka, kad valstybės narės, laikydamosi Sąjungos teisės ir šiuo pamatiniu sprendimu siekiamų tikslų, numatytą galimybę savo nacionaliniams teismams kitaip atsižvelgti į kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius.
- 76 Vis dėlto iš šios nuostatos negalima kildinti jokios pareigos dėl konkrečios materialinės ar procesinės teisės tvarkos, kurios nacionaliniai teismai turėtų laikytis, kai iš tikrųjų atsižvelgia į kitose valstybėse narėse priimtus ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius.
- 77 Nesant išsamesnių paaiškinimų pačiose Pamatinio sprendimo 2008/675 nuostatose, reikia konstatuoti, kad juo valstybėms narėms pagal šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 5 dalies antrą pastraipą paliekama diskrecija pasirinkti konkrečią įgyvendinimo tvarką, kiek tai susiję su nacionalinių teismų galimybe atsižvelgti į ankstesnius kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius.
- 78 Taigi iš Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 5 dalies antros pastraipos negalima daryti išvados, kad bylą iš esmės nagrinėjantis teismas privalo pagrindinės bylos aplinkybėmis apskaičiuoti nuteistajam nepalankų bausmių dydžių skirtumą, nes neįmanoma taikyti nacionalinių bausmių subendrinimo taisyklių, taikomų nacionalinių nuosprendžių atveju, ir paskui remdamasis šiuo skaičiavimu sumažinti bausmę.
- 79 Kaip generalinis advokatas nurodė savo išvados 85 ir 86 punktuose, vienintelis iš šios nuostatos kylantis reikalavimas yra tas, kad nacionaliniai teismai gali atsižvelgti į ankstesnius kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, nors Sąjungos teisės aktų leidėjas konkrečiai nenustatė, kaip tai turėtų būti daroma.
- 80 Nagrinėjamu atveju iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad *Landgericht Freiburg im Breisgau* (Breisgau Freiburgo apygardos teismas) iš tikrųjų atsižvelgė į Prancūzijoje priimtus ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius. Iš tiesų 2022 m. vasario 21 d. nuosprendžiu šis teismas „kompensaciniu pagrindu“ sutrumpino pradinę septynerių metų laisvės atėmimo bausmę, kad būtų atsižvelgta į tai, jog negalima taikyti vėlesnio bausmių subendrinimo, kalbant apie Prancūzijoje priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius.
- 81 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 5 dalies antra pastraipa turi būti aiškinama taip, kad, atsižvelgdamas į kitoje valstybėje narėje priimtus ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius, kaip tai suprantama pagal

šià nuostatà, nacionalinis teismas neprivalo konkreèiai nustatyti ir pagrįsti nuteistajam nepalankaus bausmių dydžių skirtumo, atsirandanèio dėl galimybės vèliau taikyti bausmių subendrinimà, numatytos dėl ankstesnių nacionalinių nuosprendžių, nebuvimo.

Dël bylinèjimosi išlaidų

- 82 Kadangi šis procesas pagrindinës bylos šalims yra vienas iš etapų prašymà priimti prejudicinį sprendimà pateikuso teismo nagrinèjamoje byloje, bylinèjimosi išlaidų klausimà turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrè minètos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2008 m. liepos 24 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/675/TVR dėl atsižvelgimo į apkaltinamuosius nuosprendžius Europos Sąjungos valstybèse narèse naujose baudžiamosiose bylose 3 straipsnio 1 ir 5 dalys**

turi būti aiškinamos taip:

valstybè narè neprivalo pripažinti, jog dėl asmens pradètoje naujoje baudžiamojoje byloje ankstesniems nuosprendžiams, kitoje valstybèje narèje priimtiems dėl šio asmens padarytų skirtingų veikų, priskirtinos pasekmės, lygiavertės ankstesnių nacionalinių apkaltinamųjų nuosprendžių pasekmėms pagal nacionalinës teisės normas dėl bausmių subendrinimo, kai, viena vertus, nusikalstama veika, dėl kurios pradèta ši byla, buvo padaryta prieš priimant ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius, ir, kita vertus, atsižvelgus į šiuos ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius pagal minètas nacionalinës teisės normas bylą nagrinèjanèiam nacionaliniam teismui būtų užkirstas kelias šiam asmeniui skirti vykdytinà bausmę.

- 2. Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 5 dalies antra pastraipa**

turi būti aiškinama taip:

atsižvelgdamas į kitoje valstybèje narèje priimtus ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius, kaip tai suprantama pagal šià nuostatà, nacionalinis teismas neprivalo konkreèiai nustatyti ir pagrįsti nuteistajam nepalankaus bausmių dydžių skirtumo, atsirandanèio dėl galimybės vèliau taikyti bausmių subendrinimà, numatytos dėl ankstesnių nacionalinių nuosprendžių, nebuvimo.

Parašai.